

[Svend Aage Jensen]

267.000 t blev anvendt i danske industrier, mens resten blev eksporteret med betydelige økonomiske tab. Det ansete østrigske miljøforskningsinstitut, der hedder IIASA, har fastslået, at papirfremstilling på grundlag af genbrugspapir belaster miljøet mere end fremstilling af papir fremstillet af træmasse.

Den udbredte anvendelse af genbrugspapir har haft katastrofale følger for det danske skovbrug, som ikke kan afsætte lavkvalitetstræ til papirfabrikation, sådan som man gjorde det tidligere. Det medfører, at skovene af økonomiske grunde ikke bliver plejet økologisk korrekt til skade for forbrugere af skovens materielle og immaterielle værdier. Anvender man derimod den indsamlede papirmængde til brændsel i centralvarmeværker, vil energimængden svare til ca. 150.000 t olie. Det er en fejlfortolkning af verdens økologiske problemer, når det hævdes, at man forhindrer skovdøden ved at bruge genbrugspapir. For danske skove gælder det tværtimod, at man bidrager til den ved at bruge en stigende mængde af genbrugspapir.

De styringsmidler, der satses på ifølge planen, er i højere grad end tidligere aftaler og højere afgifter frem for tilskud. Grundlæggende må man sige, at man kan løse problemet med det gode, og det er at foretrække frem for det onde. Afgifter som middel kommer man imidlertid ikke uden om, og det gælder her om at finde en balance. Det lovforslag om differentierede afgifter, som Tinget allerede har haft til første behandling, er vi med på, men når det træder i kraft, skal det følges, om der opstår utilsigtede bivirkninger. Resultatet må ikke blive, at svage sjæle fristes til at skaffe sig af med ubehageligt affald på ulovlig vis for at undgå afgiften. Derfor må der heller ikke slækkes på tilsyn og kontrol. Princippet om, at det er forurenere, der betaler, må vi holde fast i og bakke op om.

Det andet hovedinstrument til styring er aftaler, altså et middel, der bygger på det gode. Vi synes, det er en rigtig tankegang, og vi har tillid til, at man kan nå langt ad den vej. Når genanvendelsen i det væsentlige skal gennemføres ved producentansvar og tilbagetagningsordninger, er det efter vor mening en rigtig metode at bruge aftalen. Når nogen pålægges noget besværligt, er udsigten til succes også afhængig af, hvor høj en grad af accept man kan

opnå på forhånd. Her er aftalen et velegnet instrument frem for påbud og krav.

Tilskud til anlægsinvesteringer på affalds- og genanvendelsesområdet falder bort efter planen, og her kan vi i CD frygte for, hvad det vil betyde for den offentlige indflydelse. Vi mener fortsat, at kommunerne skal have kontrollen med det, der foregår, og det skal der tages hensyn til i forbindelse med privatisering og udlicitering.

Vedrørende handlingsplanen for renere teknologi er CD enig i beskrivelser og mål: At sikre, at de opnåede resultater bliver bragt i anvendelse, at videreføre og igangsætte nye aktiviteter, og som det tredje at flytte hovedvægten i indsatsen fra eksisterende processer til fordel for afgørende ny teknologi. Men der er jo barrierer i alt dette, og skal man have virksomhederne med, er man nødt til at anvende en vifte af positive styringsmidler for at dirigere udviklingen i den ønskede retning.

Vi er selvfølgelig enige i det, der siges om godkendelse af virksomhederne ifølge miljøbeskyttelsesloven og de øvrige regler, som denne lov hjemler muligheder for. Resultaterne kommer langsomt, og det er svært at sætte mere præcise mål på ting som f.eks. råstofforbrug.

Ansvarliggørelse og tilbagetagningsordninger hører til nøglebegreberne, og vi er enige med ministeren i, at midler som information og aftaler er vigtige. Også økonomiske incitamenter til nye investeringer, så miljøet beskyttes, må tages i anvendelse, hvad enten der er tale om tilskud eller andre former. Virkningen må på det korte sigt være at øge bevidstheden om målene i hver enkelt virksomhed, og kan man herefter regne på tingene og se, at de såkaldte teknologispring faktisk kan betale sig og fører til lavere miljøomkostninger, forbedret konkurrenceevne og merbeskæftigelse, så vil udviklingen for alvor kunne forstærkes.

I forlængelse heraf skal man også se på en ordentlig brugervejledning, så man lever op til det opstillede hovedprincip om markedsorientering med synliggørelse af produkternes miljøomkostninger.

Et styringsinstrument, som ikke er overvejet, nemlig omsættelige forureningstilladelser, vil jeg til slut nævne kort og spørge ministeren, hvordan han vurderer anvendeligheden af dette instrument i et land som Danmark. Princippet heri er jo tiltalende, nemlig at forurenende